

КУКЕРСКА МАСКА

Изобразително изкуство

Урок за III клас

Здравейте! Приятно ми е да ви предложа тема, с която ще се забавлявате всички у дома. Предстои ви да си направите маска. И то не каква да е маска, а кукерска. Сигурно сте и виждали, и чували за кукерите. Ако не се сещате в момента, те изглеждат така:

Страшничко, а? Питате се защо ли на хората им е нужно да се маскират като странни чудовища. Е, ясно е- за да изплашат някого. Но кого?

Кукерите са известни с различни имена – **мечкари, старци, кукове, бабугери, песяци**. Обличат се със смесица от женски и мъжки дрехи и носят страховити маски. В Източна България основно са облечени в булчински и младоженски костюми, а в останалите части на страната обличат дрехи от кози, овчи или сърнешки кожи. Окачват по себе си хлопци и звънци, носят тояги, за да прогонят злите сили и така посрещат пролетта, символизираща плодородието и благоденствието. В обичая могат да участват само мъже, ергени. Основните действащи лица са **Момък (Дядо), Невеста (Баба), Цар и останалите кукери**. Само Царят е мъж в зряла възраст, който вече е създал семейство, има деца и имот. Той се вози в каруца, а след нея кукерите влачат и рало, с което ритуално орат земята. В каруцата има и крина със зърно, което Царят символично засява. Събират се в центъра на селото, откъдето тръгват да обикалят къщите с наричания за плодородие и здраве. Домакините даряват „гостите” с вино, храна, а те целуват ръка на стопанина.

След като обиколи селото, дружината се връща на мегдана, където разиграва своя старинен обред. Най-напред кукерите тичат в различни посоки, като дрънчат колкото може по-силно със звънциите. **Вярва се, че колкото по-шумни са, толкова по-сигурно е, че ще прогонят злите сили и духове.**

Изработването на кукерските маски е своеобразно изкуство. Повечето от тях са с дървена конструкция. Върху маската се залепят разноцветни конци, парченца платове, огледала и други елементи. Маската трябва да е грозна и страшна, за да се „изплаши” злото. Най-древните маски са във вид на овен, козел и бик. Някои маски са с две лица. От едната страна лицето е добродушно - чип нос, усмихнато лице. От другата страна носят е голям и гърбав, а лицето зловещо. **Така се показват доброто и злото, които паралелно съществуват в света.** Не по-маловажни от материята са цветовете на украсата. Основният цвят е **червеният** – символ на плодородието и възраждащата се природа, слънцето и огъня. В българската символика червеният цвят „гони” злите сили и духове. Другият преобладаващ цвят е **белият**. Бялото е символ на водата, светлината и чистотата.

Кликнете на стрелката върху картинката долу и ще чуете и една кукерска песен.

А сега подгответе материалите, които ще ви бъдат необходими за изработването на маската:

Акварелни бои, цветни моливи, цветни флумастери, цветна хартия, ножица, конци, плат, картон, лепило. Можете да използвате още, ако ви се намират вкъщи, козина, вълна, кожи.

При всяка кукерска маска има задължителни елементи за всяване на страх: **рога, мустаци, брада, зъби, страшни очи, големи вежди и нос.** Желателно е да включите някои от тях в своята.

Ще работим върху основа от **картон**. За да се справите сами, предлагам да очертаете с молив и изрежете маски с големина на човешко лице, с отвори за очите, за носа и устата. На страницата долу ще видите **шаблон**, който можете да принтирате, изрежете и ползвате. Внимателно пробийте с ножицата в средата на местата за очи, нос, уста. Изрежете, за да се получат отвори. По желание добавете рога, брада, уши или каквото още ви хрумне, всеки изблик на фантазия е добре дошъл. Декорирайте маската с материалите, с които разполагате, чрез залепяне. Ако под ръка имате фолио или дори капачка от кофичка кисело мляко, можете да го ползвате като допълнителен ефект или да направите от него декоративно звънче..

KU_izobrazitelno_izkustvo_3KI_ProsvetaPlus.pdf 61 / 82

Натиснете **F11** за изход от режима на цял екран

20 КУКЕРСКА МАСКА

За народните празници и обичаи хората изработват специални костюми и обредни предмети. Кукерските маски са обредни предмети, свързани с народните обичаи за прогонване на злите сили, затова те изглеждат страшни.

Учебна демонстрация на изработване на кукерски маски с различни материали

Кукерите си обичат обикновено в кози и овчи кожи с козината надясно. Възрастните на кукерския празник се водят от зъби на различни по големина зъбци и бродящи зъбци, окачени на костюмите.

- 1 Нарисувай кукерска маска и я украси, като апликирай различни материали.
- 2 Направи от картон кукерска маска, изрежи отвори за очи, ошепти с бои и добави апликации с цветни конци и платове.

Познаваш ли други народни обичаи, при които се използват маски, специални облекла или предмети? Разкажи за тях.

За какво служат кукерските маски?

ГОЛЯМОТО ПР. КЛЮЧЕНИЕ ГОЛЯМОТО ПР. КЛЮЧЕНИЕ ГОЛЯМОТО ПР. КЛЮЧЕНИЕ ГОЛЯМОТО ПР. КЛЮЧЕНИЕ ГОЛЯМОТО ПР. КЛЮЧЕНИЕ

42 43

60

Когато маската ви е готова, пробийте две дупки от двете и страни, промушете и завържете ластик и не пропускайте да изплашите родителите си 😊!

А аз ще се радвам да заснемете вашите постижения и да ми ги покажете в групата на госпожа Стефанова във Вайбър. Или да ми ги изпратите лично.

Прегръщам ви и мисля за вас! Пазете се! С обич: г-жа Колева

Тука отдолу е шаблона! Следвай стрелката! 😊

